

Spirolaktoni parantaa aikuisen naisen aknen

Spirolaktonin antiandrogeeniset ominaisuudet huomattiin 1970-luvulla. Sitä on käytetty yli 20 vuotta rasvaisen ihon, aknen ja naistyyppisen hiustenlähdön hoitoon. Tästä huolimatta spironolaktonin käyttö ei ole jostakin syystä yleistynyt. Neljä vuotta sitten näyttö sen hyödystä aknen hoidossa arvioitiin B:n arvoiseksi (Hannuksela M. Duodecim 2008; 124:855).

Palataanpa asiaan. Katsausartikkelissaan kaksi yhdysvaltalaista kliinikkoa katsoo, että lääkettä vierokutaan turhaan (Kim GK, Del Rosso JQ. J Clin Aesthet Dermatol 2012;5:37). Murrosiässä aknea on noin 70 %:lla naisista, ja vielä kaksikymmenvuotiaanakin siitä kärsii joka toinen. Kirjoittajat eivät pidä spironolaktonia murrosikäisten aknelääkkeenä. Tämän iän ohittaneilla sitä voisi harkita seuraavissa tapauksissa: akne leimahtelee kuukautiskierron mukaan, eivätkä ehkäisytabletit pidä sitä kurissa, akne ei reagoi riittävän hyvin paikallishoitoihin tai sisäiseen mikrobilääkkeeseen eikä isotretinoiinia haluta käyttää, akne on alkanut myöhään tai jatkunut pitkälle keski-

ikään tai esiintyy naisilla, joilla on hirsutismia, monirakkulaoireyhtymä (PCOS) tai naistyyppistä kaljuuntumista.

Akneen sopiva spironolaktoniannos on 25–200 mg päivässä. Hoitoannos säädetään aloittamalla pienellä määrällä ja suurentamalla sitä muutaman viikon välein. Kirjoittajat eivät ole alan kirjallisuudesta löytäneet suositusta hoidon kestosta. He kuitenkin toteavat, ettei spironolaktonista ole todettu pysyviä haittoja pitemmässäkin käytössä. Huimausta, vatsavaivoja ja epäsäännöllisiä kuukautisia esiintyy noin joka neljännellä. Virtsamäärä suurentuu vain joillakin. Noin 15 % potilaista keskeyttää hoidon haittavaikutusten takia. Kaliumpitoisuus voi veressä suureta, ja sitä tuleekin seurata 1–3 kertaa vuodessa. Omankin kokemuksen mukaan spironolaktonia kannattaa harkita aikuisen naisen aknen hoitoon silloin, kun tavanomaisemilla keinoilla oireet eivät pysy hallinnassa. Lisäaiheita ovat lievä hirsutismi ja PCOS. Silloin hoitopäätöksen tekemiseen osallistuu myös gynekologi. ■ MaHa